

Bruselj, 23. maj 2023
(OR. en)

9043/23

Medinstitucionalna zadeva:
2008/0140(CNS)

SOC 296
ANTIDISCRIM 41
MI 372
JAI 554
FREMP 131

POROČILO

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	8468/23
Št. dok. Kom.:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Zadeva:	Predlog direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost – <i>poročilo o napredku</i>

I. UVOD

Komisija je 2. julija 2008 sprejela predlog direktive Sveta, s katero naj bi zaščito pred diskriminacijo zaradi vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti razširili še na druga področja poleg zaposlovanja. S predlagano horizontalno direktivo o enakem obravnavanju naj bi dopolnili veljavno zakonodajo ES¹ na tem področju in prepovedali omenjene vrste diskriminacije na naslednjih področjih: socialna zaščita, vključno s socialno varnostjo in zdravstvenim varstvom, izobraževanje ter dostop do blaga in storitev, tudi stanovanj.

¹ Predvsem direktive Sveta 79/7/EGS, 2000/43/ES, 2000/78/ES in 2004/113/ES.

Velika večina delegacij je načeloma pozdravila predlog, mnogo pa jih je podprlo tudi dejstvo, da je njegov cilj dopolniti obstoječi zakonodajni okvir s horizontalnim pristopom, v katerem so obravnavani vsi štirje vzroki diskriminacije.

Večina delegacij je potrdila, da je treba spodbujati enako obravnavanje kot skupno vrednoto v EU. Več jih je tudi poudarilo pomen predloga v smislu Konvencije ZN o pravicah invalidov, nekaj pa se jih je zavzelo za ambicioznejše določbe v zvezi z invalidnostjo.

Nekatere delegacije so sicer poudarile, kako pomembno je preprečevati diskriminacijo, vendar so podvomile o tem, ali je potreben predlog Komisije, saj po njihovem mnenju krši nacionalno pristojnost glede nekaterih vprašanj ter je v nasprotju z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti. Nekatere so zahtevale tudi pojasnila in izrazile pomisleke, predvsem glede pomanjkanja pravne varnosti, razdelitve pristojnosti ter praktičnih, finančnih in pravnih posledic predloga.

Dve delegaciji sta ohranili splošni pridržek glede predloga.

Zaenkrat so vse delegacije ohranile splošni preučitveni pridržek glede besedila.

Delegaciji CZ in DK sta ohranili parlamentarni preučitveni pridržek. Komisija podpira iskanje kompromisa, a na tej stopnji ohranja preučitveni pridržek glede kakršnih koli sprememb prvotnega predloga.

Evropski parlament je mnenje sprejel 2. aprila 2009² po posvetovalnem postopku. Po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe 1. decembra 2009 pa predlog ureja člen 19 Pogodbe o delovanju Evropske unije, kar pomeni, da je po *odobritvi* Evropskega parlamenta potrebno soglasje v Svetu.

² Glej dokument A6-0149/2009. Sedanji Parlament je za poročevalko imenoval Alice Kuhnke (SE/Zeleni/Evropska svobodna zveza).

II. DELO SVETA V ČASU ŠVEDSKEGA PREDSEDOVANJA

Delovna skupina za socialna vprašanja³ je na podlagi razprav, ki so potekale leta 2021 in 2022 in so bile v veliki meri usmerjene na določbe o invalidnosti⁴, še naprej preučevala zadevo na podlagi usmerjevalnega dopisa⁵ švedskega predsedstva.

Predsedstvo je v usmerjevalnem dopisu delegacije pozvalo, naj navedejo, ali menijo, da je treba dodatno pojasniti nekatere ključne določbe v zvezi s *pojmom diskriminacije* (člen 2), *področjem uporabe* (člen 3) in *razumnimi prilagoditvami za invalidne osebe* (člen 4a).

Veliko delegacij je menilo, da navedenih elementov ni treba dodatno pojasniti. Ena od njih je ponovila svoje stališče, da predlog ne spoštuje načela subsidiarnosti. Druge so menile, da je treba nadaljevati delo v zvezi s temi tremi vprašanji in drugimi deli besedila. Glavna vprašanja, izpostavljena med razpravo, so med drugim:

Člen 2 – Pojem diskriminacije

Ena od delegacij je pozvala k jasnejši opredelitvi pojma diskriminacije, da bi se preprečila pravna negotovost in to, da bi moralo Sodišče Evropske unije ta pojem razlagati v prihodnosti.

Nekatere delegacije so želele, da se pojem *diskriminacija na podlagi več razlogov* (vključno s presečno diskriminacijo) pojasni v členih in uvodnih izjavah⁶.

Nekatere delegacije so pozvale, naj se pojma *diskriminacija prek povezave* in *diskriminacija na podlagi domneve* ponovno vključita v besedilo.

Ena od delegacij je želela, da se področje uporabe direktive razširi na spolno identiteto in spolni izraz poleg spolne usmerjenosti.

³ Seja je potekala 11. maja 2023.

⁴ Glej dok. 9109/21, 14046/21 in 13070/22.

⁵ Dok. 8468/23.

⁶ Glej tudi uvodno izjavo 12b.

Nekatere delegacije so menile, da je treba pojasniti določbe o dopustnem različnem obravnavanju pri zagotavljanju finančnih storitev na podlagi starosti ali zdravstvenega stanja, ki je lahko povezano z invalidnostjo osebe, tudi v okviru Konvencije ZN o pravicah invalidov (UNCRPD).

Člen 3 – Področje uporabe

Ena od delegacij je pozvala k jasnejši opredelitvi določb glede „starosti“, da bi se preprečila pravna negotovost in to, da bi moralo Sodišče Evropske unije te določbe razlagati v prihodnosti.

Ena od delegacij je pozvala, naj se črta sklicevanje z omejitvijo na nacionalne „pravne tradicije“, da se zagotovi spoštovanje primarnosti prava EU (člen 3(1)). Ena od njih je podvomila tudi v izključitev dajatev iz socialne varnosti, povezanih z zakonskim stanom, iz področja uporabe Direktive.

Člen 4a – Razumna prilagoditev invalidnim osebam

Nekatere delegacije so menile, da je treba pojasniti posebne pravice in izjeme, ki izhajajo iz določb o razumni prilagoditvi, vključno s pojmom nesorazmernega bremena. Več jih je izpostavilo, da je treba ohraniti skladnost s Konvencijo ZN o pravicah invalidov, in opozorilo tudi na morebitno omilitev določb o invalidnosti, vključno z daljšim rokom, predvidenim za izvajanje zahteve po zagotavljanju razumne prilagoditve (člen 15(2)). Ena od delegacij je pozvala, naj se v besedilo ponovno vključijo določbe o dostopnosti.

Ena od delegacij je opozorila tudi na potrebo po črtanju ali uskladitvi člena 12 glede na potekajočo razpravo o predlaganih direktivah o standardih za organe za enakost.

Predstavnik Komisije je poudaril, da je treba ohraniti cilj glede zaščite pred diskriminacijo zaradi invalidnosti, in izrazil stališče, da je treba direktivo, kolikor je to mogoče, razlagati v skladu s Konvencijo ZN o pravicah invalidov. V zvezi z dostopnostjo je opozoril, da je bila določba iz prvotnega predloga, ki je navajala, da direktiva ne posega v določbe prava Unije, ki urejajo dostopnost za določeno blago ali storitve, ohranjena v sedanjem besedilu (člen 4a(4)). V zvezi s črtanjem določb o učinkovitem nediskriminatornem dostopu je opozoril tudi, da je bilo treba zagotoviti, da ta sprememba ne bo zmanjšala zaščite invalidov na področjih, ki jih zajema direktiva.

III. ZAKLJUČEK

Veliko delegacij je ponovno potrdilo, da odločno podpira predlog in njegovo hitro sprejetje, številne pa so navedle, da bi lahko podprle direktivo v sedanji obliki. Predstavnik Komisije je poudaril, da Komisija še naprej prednostno obravnava sprejetje predloga in je pripravljena še naprej podpirati pogajanja, da bi dosegli napredek v zvezi s to zadevo. Glede na čas, ki je potekel od prve predložitve predloga, je več delegacij pozvalo tudi k razpravam na politični ravni, da bi po možnosti odpravili zastoj.

Čeprav je bil med zadnjimi razpravami, med katerimi se je znova pokazala široka podpora osnutku direktive, dosežen določen napredek, je jasno, da je potrebnega še veliko dela, preden bo v Svetu mogoče doseči potrebno soglasje.
